

MUSEUM VERBINDINGSDIENST

BETEKENISVOLLE NAAMGEVING

De Stichting Regiment Verbindingstroepen wil de leden van het Regiment Verbindingstroepen graag betrekken bij de naamgeving van de nieuwe infrastructuur in Amersfoort. Dat was de inleidende en de uitdagende zin van het artikel 'Verhuizing en nieuwe naamgeving' van de hand van de secretaris, Ikol Ron Bertelink, van de Stichting Verbindingstroepen in Intercom 2009-4.

Ikol Bertelink schreef: 'In 2010 staat de Verbindingsdienst belangrijke verhuizingen te wachten. De School Verbindingsdienst (SVBDD) en het Command & Control Support Center (C2SC) gaan naar de Bernhardkazerne in Amersfoort. Ook het Regiment Verbindingstroepen zal Amersfoort als nieuwe basis krijgen. Op dit moment wordt nagedacht over namen voor de nieuwe onderkomens in Amersfoort. In dit artikel wordt een voorzet gegeven, waarop u kunt reageren.'

Het bestuur van het Museum heeft deze handschoen opgepakt en dat heeft geleid tot de onderstaande historisch doorwrochte inventarisatie van onze geschiedenis.

Als bestuur van het Museum Verbindingsdienst willen we die handschoen gaarne oppakken en meedenken over een zinvolle naamgeving. Dienaangaande willen wij ook een aantal voorstellen doen.

Volgens ons komen voor naamgeving in aanmerking:

1. Personen die van zeer grote betekenis zijn geweest voor de ontwikkeling van de telegraaf- en verbindingstroepen.
2. Personen behorend tot de telegraaf- of verbindingstroepen die, door hun inzet tijdens oorlogs- en vredesoperaties, bijzonder opvallende daden hebben verricht.
3. Personen die, behorende tot de telegraaf- of verbindingstroepen, op sociaal gebied een grote bijdrage hebben geleverd aan de samenhang en het functioneren van de telegraaf- of verbindingstroepen.
4. Herinneringen aan verblijfplaatsen van de telegraaf- en verbindingstroepen.
5. Overgeleverde begrippen met een nostalgische waarde.

Voor elke door ons genoemde categorie willen wij enkele namen voordragen. Een korte toelichting motiveert onze keuze. Als de keuze van uw bestuur voorlopig op een van de door ons voorgedragen namen of zaken gevallen is kan een uitgebreidere motivering worden gegeven.

VOOR DE ONTWIKKELING VAN DE TELEGRAAF- EN VERBINDINGSTROEPEN ZIJN VAN ZEER GROOT BELANG GEWEEST

Majoor A. Tutein Nolthenius

Commandant Bataljon Mineurs en Sappeurs van 1 juli 1869 – 1 mei 1873.

Regelde tijdens de mobilisatie van 1870, samen met een ambtenaar van de Rijkstelegraafdienst, de telegraafverbindingen van het veldleger en organiseerde de eerste telegraafaansluitingen in de forten. Uit zijn activiteiten ontsproot de Oorlogstelegraafcommissie (1880) en de functie van 'chef van den militairen telegraafdienst' bij de landmacht. Was een warm pleitbezorger voor betere telegrafiopleidingen in het leger en de komst van veldtelegrafisten om minder afhankelijk te zijn van ambtenaren van de Rijkstelegraafdienst en spoorwegen.

Luitenant-Kolonel H.J.H. van Tarel (1896 – 1942)

Commandant telegraafafdeling IIIe Divisie van 1 augustus 1914 - 7 april 1916 tijdens de mobilisatieperiode 1914 – 1918.

Commandant van de Vestingtelegraafcompagnie bij IIe Bataljon van het Regiment Genietroepen (1919 – 1924).

Auteur van meerdere artikelen over de verbindingen.

12 jaar lid van de Commissie Verbindingen. Hierin had hij een groot aandeel in het, voor het eerst, laten opnemen van een hoofdstuk verbindingen in de gevechtshandleiding. Hij droeg in belangrijke mate bij aan het ontstaan van een Voorschrift Verbindingsdienst en vele andere verbindingsvoorschriften. Hij was in de voorschriften en zijn artikelen een warm pleitbezorger van eenheid van opvatting over verbindingen, verbindingsopleidingen en het huidige C3-principe.

In de Commissie Verbindingen was hij de animator, ondanks de vele financiële beperkingen van rijkswege, van de aanschaf van nieuw verbindingsmateriaal. Bovendien zette hij zich in voor een complete reorganisatie van de verbindingstroepen bij het veldleger evenals voor de eenheid van opvatting bij de opleidingen verbinding bij alle Wa-

pens.

Hij was een groot voorstander voor de zelfstandiging van de verbindingstroepen en de komst van een "Inspecteur van den Verbindingsdienst", verantwoordelijk voor het totale verbindingswezen.

In het begin van WO II districtshoofd van de verzetsbeweging de 'Orde Dienst' in Zeist. Gearresteerd en gevangen gezet. Overleden in Kamp Amersfoort (februari 1942).

Generaal-majoor J.W.E. Mulder

Na WO II de grote organisator en stimulator van de verbindingsopleidingen in de Nieuwe Alexanderkazerne.

De man achter de schermen die hard werkte aan het zelfstandig worden van de verbindingsdienst.

Mede organisator van de ombouw van de verbindingsdienst van de Engelse naar de Amerikaanse verbindingsmiddelen.

Onder zijn supervisie kwam de invoer van de straalzenderverbindingen en de komst van speciale verbindingsbataljons.

Inspecteur van de Verbindingsdienst (sep. 1953 – okt. 1962).

Luitenant-kolonel H. van Hattem

Verdiensten reeds genoemd in Intercom 2009-4.

TIJDENS EEN OORLOGSSITUATIE ZIJN DE TOT DE VERBINDINGSTROEPEN BEHORENDE PERSONEN IN HET BIJZONDER OPGEVALLEN

Sergeant Clasener

Door uw bestuur genoemd in het artikel in Intercom.

Het voorstel van ons bestuur is de regimentszaal gewoon te benoemen als: 'Regimentszaal'. Hierdoor wordt ten volle recht gedaan aan de gehele traditie van het Regiment Verbindingstroepen. De naam ligt voor alle militairen en burgers beter in het gehoor dan de naam 'Clasener', waar velen nog nooit van gehoord zullen hebben.

De naam van de sergeant Clasener zou in dat geval gebruikt kunnen worden voor dat deel van het gebouw waarin zich o.a. de Regimentszaal en de Historische Verzameling Verbindingsdienst zich bevinden.

Ons bestuur heeft besloten de thans in het Museum Verbindingsdienst aanwezige naamsaanduidingen: **de Jan Campingzaal**

en de **Wim Jungzaal**, mee te nemen naar Amersfoort. Op grond van een aantal argumenten heeft het bestuur besloten de grote expositiezaal in gebouw B in Amersfoort de naam: Wim Jungzaal te geven, de ruimte voor de wisselexposities krijgt de naam Jan Campingzaal.

Luitenant-kolonel Letteboer, Hendrik
* 3 maart 1906 in Almelo - † 6 juni 2002 te Gorinchem.

Ingezet als agent van inlichtingenorganisatie MI6, kort nadat het England Spiel was ontmaskerd, met als opdracht een inlichtingenorganisatie in Nederland op te zetten. Is als telegrafist, samen met de agent Van Borsum Buisman, in de nacht van 22 / 23 juni 1943 gearachuteerd bij Mariënberg (ten oosten van Ommen).

Door radiopeiling opgespoord en op 3 februari 1944 gearresteerd. Afgevoerd naar het krijgsgevangenkamp Rathenau – Heidefeld en daar bevrijd op 26 april 1945. Hij keerde op 5 mei 1945 terug in Nederland. Na de oorlog teruggekeerd in het leger en daar zich intensief bezig gehouden met de opbouw van een radio-inlichtingendienst. Was commandant van 105 Verbindingsverkenningbataljon (1956) en na opheffing hiervan (1957) commandant van 905 Vbdverkie in Gorinchem.

Later werkzaam bij 898 Verbindingsbataljon in Eibergen

Kolonel Enno Erkelens

*10 december 1908 in Stavoren - † 14 mei 2002 in Haaksbergen.

Begon als dienstplichtige en werd per 1 juli 1929 benoemd tot reserve 2e luitenant der Infanterie.

Enkele jaren later als eerste luitenant der Genie ingedeeld bij de Legerverbindingsdienst van het Koninklijk Nederlands-Indisch Leger. Heeft zich in de periode 1942 – 1945 tijdens de bezetting van Nederlands-Indië bijzonder onderscheiden door verzetsdaden. Hiervoor kreeg hij op 16 januari 1950 de spaarzaam uitgereikte medaille: ‘Verzetster Oost-Azië 1942 – 1945.’

Is na de oorlog als officier opgeklimmen tot hoofd Verbindingsdienst van het Algemeen Hoofdkwartier van de Nederlandse troepen in Nederlands-Indië in Batavia in de periode 1945 - 1950.

Was een vertrouweling van generaal Spoor en speelde daardoor in Nederlands-Indië in de periode 1946 – 1950 ook een belangrijke rol op politiek gebied. Hij was, door de ontvangst van politiek-strategische telegrammen op het hoofdkwartier goed op de hoogte van gang van zaken op (internationaal) politiek gebied.

Drager van diverse onderscheidingen en ontvanger van een tweetal legpenningen.

BIJDRAGE AAN DE SAMENHANG VAN DE TELEGRAAF- EN VERBINDINGSTROEPEN

Hierbij valt te denken aan personen die als lid van een vereniging van verbindingsdienstpersoneel belangrijk werk hebben gedaan (mits overleden), aan onderofficieren die zich vrijwillig verdienstelijk hebben gemaakt op het gebied van welzijn en zorg voor achtergestelden (welzijn militairen voor WO II, blinde geleide honden, gehandicapte kinderen), enz.

Dit onderwerp kan verder worden uitgediept door onderzoek in bijvoorbeeld oude jaargangen Legerkoeriers, Intercoms, Connectors, QTP, en andere documenten.

HERINNERING AAN VERBLIJFPLAATSEN VAN DE TELEGRAAF- EN VERBINDINGSTROEPEN

Damlustkazerne Utrecht

- Ontstaan van de telegraafstroepen. Komst van de lijntelegrafie en –telefonie.

Kromhoutkazerne Utrecht

- Mobilisatieperiode 1914 – 1918: aanzienlijke toename van de telegraafstroepen.
- Ontstaan van het bataljon Technische Troepen.
- Overgang van de telegraaf- naar de verbindingsstroepen (1928).
- Komst van de radiotelefonie.
- Mobilisatieperiode augustus 1939 – mei 1940.
- Opleiding reserveofficieren voor de verbindingsstroepen na 1945.

Nieuwe Alexanderkazerne Den Haag

- Start van de verbindingsopleidingen na WO II, vooral ten behoeve van de uit-

zendingen naar Nederlands-Indië.

- Komst van Engels(e) verbindingsmaterieel en –documentatie en van een omvangrijk wagenpark bij de verbindingsstroepen.
- Toename van de radiotelefonie als verbindingsmogelijkheid.
- Grondlegging van de toekomstige verbindingsopleidingen.

Hojel-, Zypestein- en Knoopkazerne Utrecht

- Ontwikkeling van de verbindingsopleidingen en verbindingsseenheden na terugkeer van de troepen uit Nederlands-Indië.
 - Komst van Amerikaans(e) verbindingsmaterieel en – documentatie en Amerikaanse voertuigen.
- Komst van de straalzenderverbindingen.
- Ontwikkeling van een onderhoudsorganisatie voor de verbindingsdienst.
 - De verbindingsdienst wordt een zelfstandig wapen.
 - Oprichting 1e Regiment Verbindingsstroepen
 - Inzet bij de watersnood in 1953

Elias Beeckman en Simon Stevinkazerne Ede

- Geschiedenis mag bekend worden verondersteld.

OVERGELEVERDE BEGRIPPEN MET EEN NOSTALGISCHE WAARDE

Begrippen die een tijdlang een bepaalde betekenis hadden bij de verbindingsstroepen, zoals:

SROV, ROEK, Eltroschool, Blue Diamonds, namen van verdienstelijke sporters, enz. bij de verbindingsstroepen, enz.

Hopende u hiermede van dienst te zijn geweest.

In afwachting van uw reactie om zo nodig verder onderzoek te doen.

*Met vriendelijke groet van het
Namens het bestuur Museum Verbindingsdienst,
Wvd secretaris
Maj b.d. Peter Yska*

VERENIGING OFFICIEREN VERBINDINGSDIENST

SOCIAL 1 JULI IN GARDEREN

Wie: Leden VOV
Wat: VOV Social
Waar: Garderen, Genm Kootkazerne
Wanneer: donderdag 1 juli 2010 vanaf 17.00 uur, aansluitend aan de Regimentssportdag
Hoe: BBQ, tenue vrij
Aanmelden: Vóór 4 juni bij maj A.L. van Dijk, e-mail: AL.v.Dijk@mindef.nl